

TORAH MISINAI

11 - THE SCOPE OF RABBINIC AUTHORITY

סמנר מדרשת רחל וחינה

A] WHICH RABBIS MAY EXERCISE RABBINIC AUTHORITY

1. ח פי ופלא ממך דבר למשפט בידים לךם בידיו לדין ובינו נגע לנגע דברי ריבת בשעריה וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו: ט ובאת אל הכהנים הלויים ואל השפט אשר יהיה במקום ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט: י ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר ה' ושמרת לעשות ככל אשר ירוך: יא על פי התורה אשר ירוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל: יב והאיש אשר יעשה כדון לבלתי שמע אל הכהן העמד לשרת שם אתה' אלקיך או אל השפט ומת האיש ההוא ובערת הרע מישראל: יג וכל העם ישמעו ויראו ולא יזדון עוד:

דברים יז-יח-יג

The Torah here vests authority in the Rabbis (which Rabbis, we will see below) to rule for the Jewish people (which rulings, we will also see below)

B] THE POSITION OF THE RAMBAM

2. א בית דין הגדול שבירושלים הם עיקר תורה שבעל פה, והם עמודי ההוראה ומהם חק ומשפט יוצא לכל ישראל, ועליהן הבטיחה תורה שנאמר על פי התורה אשר ירוך זו מצות עשה, וכל המאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהן ולישען עליהן
ב כל מי שאינו עושה כהוראתן עובר בלא תעשה שנאמר לא תסור מכל הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל אחד דברים שלמדו אותן מפי השמועה והם תורה שבעל פה, ואחד דברים שלמדו מפי דעתם באחת מן המדות שהתורה נדרשת בהן ונראה בעיניהם שדבר זה כך הוא, ואחד דברים שעשאו סייג לתורה ולפי מה שהשעה צריכה והן הגזרות והתקנות והמנהגות. כל אחד ואחד מאלו השלשה דברים מצות עשה לשמוע להן, והעובר על כל אחד מהן עובר בלא תעשה. הרי הוא אומר: על פי התורה אשר ירוך - אלו התקנות והגזרות והמנהגות שיורו בהם לרבים כדי לחזק הדת ולתקן העולם. ועל המשפט אשר יאמרו - אלו דברים שילמדו אותן מן הדין באחת מן המדות שהתורה נדרשת בהן. מכל הדבר אשר יגידו לך - זו הקבלה שקבלו איש מפי איש.

רמב"ם הלכות ממרים פרק א

The Rambam understands the mitzvah to listen to the Chazal as applying in ALL THREE areas of their mandate - transmission, interpretation and legislation. This mitzvah is a double obligation - positive and negative

3. מצאן חוץ למקומן והמרה עליהן פטור, שנאמר וקמת ועלית אל המקום מלמד שהמקום גורם לו מיתה

רמב"ם הלכות ממרים פרק ג הלכה ז

The Rambam similarly rules that once the Sanhedrin moves from its proper place in Yerushalayim, they cease to have the same authority

4. מלמד שהמקום גורם. כלומר כל זמן שסנהדרי גדולה במקומה בלשכת הגזית אבל משגלתה סנהדרי גדולה מן המקום ההוא בטלו דיני נפשות מכל ישראל. ואפילו ביציאתם משם לטייל מעט ולחזור נטל כוחם ורשותם מהם עד שיהיו במקומם כמו שאמרו (סנה' יד:) 'מצאן אבית פאגי והמרה עליהן, יכול תהא המראתו המראה ת"ל וקמת ועלית אל המקום מלמד שהמקום גורם. וכל שכן לאחר חורבן כמו שאמרו ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט - בזמן שיהיה כהן יש משפט בזמן שאין כהן אין משפט ומנין שתהא סנהדרי גדולה סמוכה למזבח ת"ל מעם מזבחי תקחנו למות וכו'. ומאותה שעה בטלו כל הדינין התלויין בב"ד הגדול

השגות הרמב"ן לספר המצוות מצות עשה קנג

Once the Sanhedrin left their official place in the Beit Hamikdash their authority as the Beit Din Hagadol immediately ceased

5. כל בית דין שעמד אחר הגמרא בכל מדינה ומדינה וגזר או התקין או הנהיג לבני מדינתו או לבני מדינות רבות לא פשטו מעשיו בכל ישראל מפני רחוק מושבותיהם ושבוש הדרכים. והיות בית דין של אותה המדינה יחידים ובית דין הגדול של שבעים ואחד בטל מכמה שנים קודם חיבור הגמרא. לפיכך אין כופין אנשי מדינה זו לנהוג כמנהג מדינה האחרת. ואין אומרים לבית דין זה לגזור גזירה שגורה בית דין אחר במדינתו. וכן אם למד אחד מהגאונים שדרך המשפט כך הוא ונתבאר לבית דין אחר שעמד אחריו שאין זה דרך המשפט הכתוב בגמרא, אין שומעין לראשון אלא למי שהדעת נוטה לדבריו בין ראשון בין אחרון

הקדמה ליד החזקה לרמב"ם

The Rambam here in his introduction to the Mishne Torah states that the Rabbinic authority of Chazal to bind all of the Jewish people did continue until the time of the conclusion of the Gemara (around 500 CE). Rabbis today have only local authority over those communities which accept them

6. האמת כדברי הרמב"ם. והעיקר הוא זה: כי התורה רצתה אשר מלבד ענינים הנצחיים והקיימים לעד, יתחדש ענינים, סייגים, ואזהרות, וחומרות, אשר יהיו זמניים, היינו שיהיה ביד החכמים להוסיף על פי גדרים הנמסר להם ... ואם יעמוד בית דין אחר גדול בחכמה ובמנין ובהסכם כלל ישראל כפי הגדרים שיש בזה, הרשות בידם לבטל. ולמען שלא ימצא איש אחד לאמר אני הרואה ואינני כפוף לחכמי ישראל, נתנה תורה גדר "לא תסור וכו'", שאם לא כן יהיה התורה מסורה ביד כל אחד, ויעשו אגודות אגודות, ויתפרד הקשר הכללי, מה שמתנגד לרצון השם, שיהיה עם אחד לשמוע לחכמים. ואם לא ישמעו עוברים ב"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל". ואם כן המצוה דוקא לשמוע מה שיאמרו. אבל הענין בעצמו שאמרו וחיידו, אפשר דאינו מתקבל אל רצון הבורא, ואם יעמוד בית דין אחר הגדול ויבררו טעותם, או שהוא דבר שאין הצבור יכול לעמוד, ויעשו היפך מזה, מותר. ואף אם יכוונו האמת, כפי מה שהוא רצון הבורא באמת, בכל זאת לא רצה השם יתעלה לעשותו חק נצחי רק שיהיה מעצת החכמים וברצונם, ורצה דוקא שנשמע בקולם, אבל לא בפרטי הדברים. וזה פירוש הירושלמי סוכה (פרק ג הלכה ד) דיום ראשון מברך "על נטילת לולב", ושאר יומי מברך "על מצות זקנים" - המצוה לשמוע בקולם

משך חכמה דברים ייחא

According to the Rambam, what is the relationship between G-d's will and the Rabbinic mitzvot? The Meshech Chochma (19C commentary on Chumash) explains that the mitzvah of Lo Tasur is a general one to listen to the Chachamim. The specific details of the Rabbinic decree are not themselves necessarily the will of G-d, unlike a Torah mitzvah. G-d's will is simply that there should be a unified psak within klal Yisrael. The Ramban however disagrees fundamentally with this whole approach.

C] THE POSITION OF THE RAMBAN

7. אבל הדבר הברור המנוקה מכל שבוש הוא שנודיע שאין הלאו הזה לא תסור אלא במה שאמרו בפירושי התורה כגון הדברים הנדרשים בתורה בגזירה שוה או בבנין אב ושאר שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. או במשמעות לשון הכתוב עצמו, וכן במה שקבלו הלכה למשה מסיני תורה שבעל פה. שאם יראו הם שזה הדבר אסור או מותר מן התורה לפי מדרש הכתוב או לפי פירושו או הלכה מפי השמועה ממשה רבינו, ויראה הוא הפך חייב לבטל דעתו ולהאמין במה שאמרו הם אבל התקנות והגזרות שגזרו חכמים למשמרת התורה ולגדר שלה, אין להם בלאו הזה אלא סמך בעלמא

השגות הרמב"ן לספר המצוות שורש א

The Ramban's view is that Lo Tassur is a Torah mitzvot to follow the Rabbis in their transmission and interpretation of Torah laws only. New Rabbinic Legislation is NOT included in Lo Tassur. If so, wherein lies the mitzvah to follow Rabbinic Legislation?

8. נראה מדברי הרמב"ן שלדבריו אין בדבריהם שום דאורייתא כלל אלא על כן צריך לומר לכאורה לדעת הרמב"ן שלא נצטוונו כלל מן התורה לשמוע לדברי חכמים. ותימה גדולה לומר כן, דאם כן מאיזו טעם אנו חייבין לשמוע להן? יל' בכל המצוות והאיסורים של דבריהן **הסכימו דעתן לדעת המקום** ומהאי טעמא אנו חייבין לעשות כדבריהן, **שהרי אנו מקיימין בזה רצון השי' שהסכימה דעתן לדעתן**. ומכל מקום, כיון שלא בא עליהן ציווי מפורש בתורה, הן קלין מדברי תורה המפורשין

ר' אלחנן ווסרמן - קונטרס דברי סופרים ע' 6

Rav Elchanan Wasserman answers this question by explaining the concept of Da'at Torah. The Rabbis reveal the specific will of G-d through their mitzvot (unlike the view we saw in source 5). Thus we follow them since this is what G-d specifically wants us to do. In this sense the Rabbis almost have a status of Navi

D] THE POSITION OF THE SEFER HACHINUCH

9. ונוהגת מצוה זו בזמן שבית דין הגדול בירושלם בזכרים ונקבות, שהכל מצווין לעשות כל אשר יורו. ובכלל המצוה גם כן לשמוע ולעשות בכל זמן וזמן כמצות השופט, כלומר החכם הגדול אשר יהיה בינינו בזמננו. וכמו שדרשו זכרונם לברכה (ראש השנה כ"ה ע"ב) ואל השופט אשר יהיה בימים ההם - יפתח בדורו כשמואל בדורו. כלומר שמצוה עלינו לשמוע בקול יפתח בדורו כמו לשמואל בדורו. ועובר על זה ואינו שומע לעצת הגדולים שבדור בחכמת התורה בכל אשר יורו מבטל עשה זה. וענשו גדול מאד שזהו העמוד החזק שהתורה נשענת בו, ידוע הדבר לכל מי שיש בו דעת

ספר החינוך מצוה תצה

The Sefer HaChinuch agrees with the Rambam that the Mitzvah of Lo Tasur applies to all aspects of Rabbinic Law - see above. He goes further however to say that the mitzvah of Lo Tasur applies even to the Rabbis of our generation. This is not the view of most Rishonim, who hold that the mitzvah applies only to Chazal (ie the Rabbis of the Talmud)

10. אבל דבר שתקנו חז"ל או אפ"ל הגאונים שבזמנינו לעשו סייג וגדר לתורה, איז אסור לשנות בלאו דאורייתא דכתיב לא תסור

חיי אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל קכו סעיף א

The Chayai Adam rules like the Chinuch - all rulings by contemporary Rabbis to 'protect the Torah' are backed by the authority of Lo Tasur and it would therefore be an issur Torah to breach them

11. הזהר בדברי סופרים יותר מדברי תורה. שדברי תורה יש בהן עשה ולא תעשה, ודברי סופרים כל העובר על דברי סופרים חייב מיתה!!

עירובין כא:

Chazal state that one should be more careful with mitzvot derabbanan than with mitzvot min haTorah, since the punishment for breaking a rabbinic law is death!

12. כי ישראל העובר על דברי תורה מצד אשר יתקפנו היצר יענש כמשפטי התורה אבל העובר על דברי חכמים אחר היותו שומר דברי תורה לא תהיה מתולדות היצר ותקיפתו אבל מצד הבזיון ולכך יתחייב מיתה ... אחר שדברי חכמים יסוד למדריגת היראה העובר על דבריהם מורה בעצמו שפורק יראת שמים.

דרשות הר"ן: הדרוש השביעי קטע המתחילו והתשובה בזה כי ישראל העובר והקטע המתחילו והתירוץ בזה כי מי שאינו עוסק בתורה

The Ran (Spain 14C) explains that, whilst a normal sin against the Torah can be explained as human weakness and yetzer hara, someone who keeps the Torah but breaks a derabbanan is showing a much more serious underlying hashkafic weakness